

En sammanfattning av Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2016 Värmlands län

PROGNOS FÖR ARBETSMARKNADEN 2017

Företagen i Värmlands län har bra förhoppningar om ökad efterfrågan på varor och tjänster det kommande året. Förväntningsläget är till och med mycket starkare än normalt. Nästan hälften av företagen bedömer att efterfrågan på deras varor och tjänster kommer att öka och få av dem bedömer att den kommer att minska. De höga förväntningarna ska ses i ljuset av att Värmland tidigare befunnit sig senare i Sveriges konjunkturuppgång än många andra län.

Den globala tillväxten fortsätter att vara dämpad. Förutsättningarna för exporten förbättras därför inte i någon snabb takt. Det gör att inhemsk konsumtion och investeringar också fortsättningsvis kommer att bidra mest till svensk ekonomi.

Positiva branscher

Industrins förväntningar på en ökad efterfrågan har förstärkts ytterligare. Stämmningsläget når i det närmaste upp till nivån för hela landet sammantaget. Byggföretagen i Värmland har en stark framtidstro och anmärkningsvärt är att man inför vinterhalvåret 2016/17 inte förväntar sig den sedvanliga nedgången av efterfrågan. För övriga privata tjänster tillsammans är stämmningsläget också mycket gott. Optimismen är utbredd och finns inom branscher som handel, hotell- och restaurang, företagstjänster samt information och kommunikation. Också transportföretagen i länet har en relativt god tro på ökad efterfrågan, främst inför det kommande vinterhalvåret.

De områden inom den offentliga sektorn som främst förväntar sig ökad efterfrågan är barnomsorgen, grundskolan och vuxenskolan. Även kommunal vård och omsorg, övrig kommunal verksamhet och statliga verksamheter ser en ökad efterfrågan av sina tjänster under vår prognosperiod. Däremot förutspår inte landstinget någon ökning inom sina verksamheter. Det är till stor del på vilket sätt befolkningen i länet är sammansatt i olika åldersgrupper som styr verksamheternas behov. Även ekonomiska förutsättningar påverkar verksamheternas omfattning.

Jobben blir fler

Antalet jobb väntas bli fler i länet under 2016 och 2017. Arbetsförmedlingen bedömer en sammanlagd ökning med 1 800 sysselsatta under åren 2016 och 2017. De nya jobben bedöms fördelas mellan ett antal privata branscher och offentlig verksamhet. De privata branscher som främst bedöms bidra till att antalet jobb blir fler är finansiell verksamhet och företags-tjänster, hotell och restaurang, bygg och anläggning samt information och kommunikation.

Arbetslösheten kommer att öka något. Det beror främst på inflödet av nyanlända som ansluter sig till arbetskraften. Sysselsättningstillväxten under prognosperioden är inte tillräcklig för att fullt ut fånga upp den på sikt välbehövligen ökningen av arbetskraften.

Utbudet av arbetskraft

Värmland har under det senaste året haft en liten ökning när det gäller antal personer i yrkesverksam ålder. Det är positivt och behövs när både yngre och äldre åldrar också ökar. Ökningen av antalet personer i befolkningen beror helt och hållet på att personer kommer till Sverige och Värmland från andra länder. Det medför en välbehövlig chans till fler personer på arbetsmarknaden. Om arbetskraften finns blir det möjligt att tacka ja till order, öka produktion och service och att genomföra planerade expansioner.

För få jobsökande inom vissa yrken

Arbetsgivarna är positiva och behöver anställa personal. Inte bara till nya jobb utan även för att ersätta personal som slutar på grund av pension eller av någon annan orsak.

Det som skulle kunna sätta käppar i hjulet för arbetsgivarna är svårigheter att finna de kompetenser de behöver. I Arbetsförmedlingens intervjuer svarar närmare sex av tio arbetsgivare i offentlig sektor att så varit fallet vid någon rekrytering de senaste sex månaderna. Sett över tid är det en mycket hög andel. För den privata sektorn är motsvarande andel tre av tio. Det är tydligt högre än vid de senaste intervjutillfällena. Det handlar ofta om yrken inom vård, utbildning och teknik. Betydligt fler skulle behöva välja att jobba inom vården, både som specialister och grundutbildade. Även inom utbildningsområdet behövs fler som kan och vill söka de lediga jobben. Inom hantverksyrken och andra yrken söker arbetsgivarna ofta efter personer med mångårig erfarenhet.

Potential finns

I Värmlands län finns drygt 10 000 personer som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen för att de söker och vill ha ett arbete. Nästan hälften av dem har gymnasieutbildning och en femtedel har eftergymnasial utbildning.

Antalet arbetssökande som är födda i Sverige har minskat de senaste åren och arbetslösheten bland dem är låg. 5,3 procent av registerbaserad inrikes arbetskraft i oktober 2016. Bland utrikes födda är arbetslösheten betydligt högre. Bland dem finns en reserv av arbetskraft att nyttja och alltför utrikes födda får därför arbete. Under det senaste året (november 2015 – oktober 2016) lämnade 3 700 utrikes födda arbetssökande i Värmlands län Arbetsförmedlingen för ett arbete. Av dem var 1 300 nyanlända, det vill säga födda utanför EU/EES med en vistelsetid i Sverige på högst 36 månader efter uppehållstillstånd. I Värmlands län fanns i oktober drygt 2 500 nyanlända personer som sökte arbete. De har utbildningar inom många olika områden. De utbildningar och kompetenser som finns med i bagaget behöver så snabbt som möjligt bli bedömda och gångbara med eller utan komplettering. Kunskaperna i svenska varierar, men kunskaper finns i ett eller flera andra språk.

All tillgänglig arbetskraft behöver tas tillvara. Arbetsmarknaden behöver därför också se och dra nytta av den arbetsförmåga som finns hos dem som har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Arbetsmarknaden består i allt större utsträckning av arbeten där utbildning behövs. Vägledning och uppmuntran till utbildning är därför viktigt. Både ungdomar och andra som står inför ett studieval behöver få bra information om framtidsutsikterna för olika yrken för att kunna ta hänsyn till det vid val av utbildning. Tillgång till praktikplatser och feriejobb är viktigt för att få prova på arbetslivet inför yrkesval.

Tre av tio inskrivna arbetslösa når inte upp till gymnasienivå när det gäller utbildning. Ungefär hälften har en förgymnasial utbildning som är kortare än nio år. Både utbildning och lämpliga arbetsuppgifter behöver finnas som alternativ för den här gruppen.

Samverkan för lösningar

Arbetsförmedlingen har en viktig roll när det gäller att stödja och underlätta för arbetssökande och arbetsgivare att hitta varandra. Men varken Arbetsförmedlingen eller någon annan aktör på arbetsmarknaden kan ensam klara de utmaningar som finns. Samverkan mellan Arbetsförmedlingen, kommunernas verksamheter, andra myndigheter, privata arbetsgivare och organisationer har en avgörande roll när det gäller att hitta framgångsrika lösningar. Arbetsgivare behöver ta tillvara arbetsförmåga som finns och arbetssökande behöver ta tillvara tillfällena som ges för att förbättra sina jobbomöjligheter.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår
webbplats: arbetsformedlingen.se/prognoser